

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας

Διάλεξη

CHRISTINE DELPHY

διευθύντρια ερευνών στο Centre National de la Recherche Scientifique
και εκδότρια του περιοδικού *Nouvelles Questions Feministes*, Γαλλία

Η « υπόθεση της μαντήλας » και το φυλετικό πρόβλημα στη Γαλλία

Π.Μ.Σ. «Γυναίκες και Φύλα:
Ανθρωπολογικές και Ιστορικές Προσεγγίσεις»

Χαρ. Τρικούπη & Φάωνος, 81100 Μυτιλήνη

Τηλ.: 22510.36342

Fax: 22510.36349

E-mail: gender@sa.aegean.gr

<http://www.aegean.gr/gender-postgraduate>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Πέμπτη 20 Μαΐου 2004, 20:00

Αμφιθέατρο Νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Μυτιλήνης

Η «υπόθεση της μαντήλας» και το φυλετικό πρόβλημα στη Γαλλία

Περίληψη διάλεξης

Οι γάλλοι υπήκοοι που κατάγονται από βορειο-Αφρικανούς μετανάστες είναι θύματα ενός ρατσισμού που όμοιο δεν υφίστανται οι καταγόμενοι από μετανάστες άλλων προελεύσεων. Μία από τις αντιδράσεις τους είναι η διεκδίκηση της κρυμμένης θρησκείας των γονιών τους, το Ισλάμ.

Αυτή η ξαφνική ορατότητα μιας θρησκείας που θεωρήθηκε εξ αρχής κατώτερη αντιμετωπίζεται ως απαράδεκτη πρόκληση από τους «γηγενείς» Γάλλους. Η κυβέρνηση και ο ευρύτερος πολιτικός κόσμος, μέσω του νόμου που απαγορεύει να φοριέται μαντήλα στο σχολείο, απευθύνουν ένα διπλό μήνυμα: αφ' ενός ότι δεν είναι έτοιμοι να μεταχειριστούν ως πολιτισμικά ισότιμους τους βορειο-Αφρικανούς και αφ' ετέρου ότι, αυτός ο πληθυσμός, ο οποίος θεωρείται επικίνδυνος διότι συνδέεται λόγω θρησκείας του με την τρομοκρατία, δεν δικαιούται να απολαμβάνει κοινωνικά ισότιμη μεταχείριση και κατά συνέπεια κανείς δεν πρέπει ν' αγωνίζεται εναντίον των διακρίσεων τις οποίες υφίσταται. Η κυβέρνηση και ο πολιτικός κόσμος πετυχαίνουν έτσι τρεις στόχους με ένα κτύπημα: απομακρύνουν το βλέμμα και τη συζήτηση από την αποδιάρθρωση του κοινωνικού κράτους, δείχνουν να αποδίδουν κάποια σημασία στην ισότητα των φύλων, σημασία που όμως δεν κοστίζει τίποτα και κατά τίποτα δεν μεταβάλλει την κατάσταση των γυναικών, και τέλος, σε μια στιγμή που οι φυλετικές διακρίσεις έχουν γίνει πολύ προφανείς και που κάθε χώρα μέλος καλείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση να τις καταργήσει, η Γαλλία κερδίζει χρόνο καθυστερώντας τη λήψη συγκεκριμένων αντιρατσιστικών μέτρων τα οποία δεν θα είναι δημοφιλή.

Αναμφισβήτητα δεν είναι με αυτό τον τρόπο που παρουσιάστηκε η «συζήτηση» για τη «μαντήλα». Παρουσιάστηκε αντίθετα ως σύγκρουση πολιτισμού ανάμεσα σε «βάρβαρους» και «πολιτισμένους», σε φανατικούς θρησκευόμενους και σε πρωταθλητές του ορθολογισμού, σε υπέρμαχους της ιεραρχίας και σ' εκείνους της ισότητας. Επιστρατεύτηκε η γαλλική μεγαλοστομία: δημοκρατία, εκκοσμίκευση, ισότητα των φύλων, καθώς και οι μεγάλοι γαλλικοί μύθοι για τις άλλες δυτικές χώρες, οι οποίες μολονότι δημοκρατικές έχουν προσβληθεί από το κακό του «κοινοτισμού». Το κακό που ποτέ δεν προσδιορίστηκε αλλά βρίσκεται στον αντίποδα του καλού που αντιπροσωπεύει «η ενσωμάτωση α λα γαλλικά», η οποία μυστηριωδώς είναι αποκλειστικά γαλλική και καλύτερη από εκείνη των άλλων, μολονότι παράγει «αποτυχημένους». Παρά τις ατελείωτες επικλήσεις της γαλλικής εξαιρέσης, τα βαθιά ελατήρια της συζήτησης στηρίχθηκαν στην κοινή σε όλες τις δυτικές χώρες ιδεολογία, που εξισώνει το Ισλάμ με το φονταμενταλισμό και στη συνέχεια το φονταμενταλισμό με την τρομοκρατία, πράγμα που επιτρέπει τον προσδιορισμό του συνόλου του αραβο-μουσουλμανικού κόσμου ως εχθρού της Δύσης και τους αραβο-μουσουλμάνους που κατοικούν στις δυτικές χώρες ως πέμπτη φάλαγγα αυτού του αντιπάλου, ως εσωτερικού εχθρού.

Η διάλεξη επιχειρεί να φωτίσει τη διαδικασία που οδήγησε στην κατάσταση αυτή στη Γαλλία.

Christine Delphy – Βιογραφικό

Η Christine Delphy είναι κοινωνιολόγος και εργάζεται ως διευθύντρια έρευνας στο CNRS (Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας) της Γαλλίας. Από το 1981 έως σήμερα είναι αρχισυντάκτρια (από το 2002 μοιράζεται την αρχισυνταξία με την Patricia Roux, καθηγήτρια Σπουδών Φύλου στο Πανεπιστήμιο της Λοζάννης) του γαλλόφωνου διεθνούς περιοδικού **NOUVELLES QUESTIONS FEMINISTES**, του οποίου συνιδρύτρια υπήρξε η **Σιμόν ντε Μποβουάρ**.

Τον Ιανουάριο του 1999 η Christine Delphy συνδιοργάνωσε με την Sylvie Chaperon (καθηγήτρια ιστορίας στο πανεπιστήμιο Toulouse-le-Mirail) υπό την αιγίδα του περιοδικού Nouvelles Questions Feministes, παγκόσμιο Συνέδριο στο Παρίσι για τα πενήντα χρόνια από την έκδοση του διάσημου βιβλίου της Σιμόν ντε Μποβουάρ, **Το Δεύτερο Φύλο**.

Η ομιλήτρια έχει διδάξει ως προσκεκλημένη καθηγήτρια σε γνωστά πανεπιστήμια (Μ. Βρετανία, Καναδά, Σουηδία, Πακιστάν). Είναι μέλος της συντακτικής, συμβουλευτικής ή διεθνούς επιτροπής πολλών περιοδικών (*L' Homme et la Société, Feminist Theory, The European Journal of Women's Studies, Journal of Women's History*). Έχει πλούσιο ατομικό και συλλογικό συγγραφικό και ερευνητικό έργο φεμινιστικού προβληματισμού δημοσιευμένο στη γαλλική, αγγλική και ισπανική γλώσσα αλλά και μεταφρασμένο σε διάφορες άλλες γλώσσες όπως ιαπωνικά. Στα ελληνικά υπάρχουν άρθρα της μεταφρασμένα και δημοσιευμένα στο φεμινιστικό περιοδικό ΔΙΝΗ.

Το 1996 η Stevi Jackson, Senior Lecturer, τότε, στην Κοινωνιολογία και τις Γυναίκες Σπουδές του Πανεπιστημίου του Strathclyde, δημοσίευσε στον εκδοτικό οίκο SAGE, στη σειρά WOMEN OF IDEAS, η οποία «εισάγει το αναγνωστικό κοινό στη ζωή, την εποχή και το έργο «στοχαστριών» που επέδρασαν καιρία στους ανθρώπους και συνέβαλαν στο ν' αλλάξουν οι καιροί στους οποίους έζησαν», το βιβλίο με τίτλο, **Christine Delphy**.

Βιβλιογραφία:

1. C.Delphy, *Cinquantenaire du Deuxième sexe*, Paris, Syllepse, 2002.
2. C.Delphy, *Ennemi Principal*, t.2, Paris, Syllepse, 2001.
3. C.Delphy, *Ennemi Principal*, t.1, Paris, Syllepse, 1998.
4. C.Delphy, D.Leonard, *Familiar Exploitation: A New Analysis of Marriage in Contemporary Western Societies (Feminist Perspectives)*, Oxford, Polity Press, 1992.
5. C.Delphy, *Close to Home: A Materialist Analysis of Women's Oppression*, Amherst, University of Massachusetts Press, 1984.
6. C.Delphy, *The Main Enemy: Materialist Analysis of Women's Oppression*, London, Women's Research & Resources Centre Publ., 1977.